
Analiza javne nabavke Direktorata za radijacionu i nuklearnu bezbednost i sigurnost - "Zelena Srbija"

Desetog novembra 2020. godine Direktorat za radijacionu i nuklearnu bezbednost i sigurnost (nadalje: Direktorat) raspisao je javnu nabavku¹ za "Organizaciju i sprovođenje projekta 'Zelena Srbija', medijsko praćenje i izradu i organizaciju medijske kampanje" procenjene vrednosti od 3,17 miliona dinara, bez poreza na dodatu vrednost (PDV).

Jedina firma koja se prijavila kao ponuđač bila je Color media communications d.o.o. iz Petrovaradina, ponudivši 18. novembra cenu od 3,13 miliona dinara (bez PDV). Naručilac (Direktorat) odluku o dodeli ugovora² doneo je 19. novembra. Ni jedna firma se nije žalila ni na uslove konkursne dokumentacije, ni na odluku o odabiru ponuđača. Tehničkim karakteristikama bilo je predviđeno da projekat traje "minimum 15 dana"³, a trajao je 25 dana: prema podacima iz Modela ugovora, rok za izvršenje predmetne usluge bio je 25. decembar 2020⁴, a iz Javnog poziva⁵ vidi se da je predviđeno da projekat počne 1. a završi se 25. decembra 2020.

Šta je projekat "Zelena Srbija"? Kako piše u opisu projekta⁶, "Zelena Srbija" predviđa da u saradnji sa "minimum 10 diplomatskih predstavništava-ambasada u Srbiji (kao što su npr. Finska, Ukrajina, Crna Gora, Indija, Izrael, Danska, Jermenija, Indonezija, Meksiko, Tunis, Kanada ili druge) posadi minimum 10 sadnica (minimum 10 sadnica po opštini/gradu) u minimum 10 gradova/opština, odnosno lokalnih samouprava u Srbiji (kao što su npr. Čačak, Vrbas, Požarevac, Zaječar, Niš, Surčin, Šabac, Novi Pazar, Sjenica, Apatin, Vrnjačka Banja, Valjevo, Bački Petrovac, Beočin, Vranje, Novi Sad, Beograd)".

¹ <https://jnportal.ujn.gov.rs/tender-eo/5900>

²

<https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocuments.ashx?entityId=13564&objectMetalId=2&documentGroupId=169&associationTypeId=1&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef×tamp=2020-11-19T16:33:43.35>

³ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.ashx?id=62497a16-cdef-4ce4-b2d2-830573f6627c-16548&entityId=21929&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=11be8fa8-6fdd-4c9a-8cf2-d90e54124c7b>

⁴ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.ashx?id=88faedb8-cb94-4771-af9b-6df874e6d292-16548&entityId=21929&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=11be8fa8-6fdd-4c9a-8cf2-d90e54124c7b>

⁵ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.ashx?id=8f28368b-5eec-4cb0-ad64-c97c1185024e-13912&userToken=11be8fa8-6fdd-4c9a-8cf2-d90e54124c7b>

⁶ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.ashx?id=ce8588b2-fb43-4503-8168-e17aa7f2cd1e-13912&entityId=5900&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

Osim sadnje drveća i pošumljavanja, projekat “Zelena Srbija” tehničkom specifikacijom⁷ predviđao je i medijsko praćenje projekta, kao i izradu i organizaciju medijske kampanje projekta “Zelena Srbija”.

Šta je problem sa ovom nabavkom?

Najpre, ona jasno krši član 116. Zakona o javnim nabavkama⁸ koji govori o finansijskom i ekonomskom kapacitetu ponuđača. Naime, u stavu 1. člana 116. Zakona o javnim nabavkama piše da “Naručilac može u dokumentaciji o nabavci da odredi **finansijski i ekonomski kapacitet** kojim se obezbeđuje da privredni subjekti imaju finansijsku i ekonomsku sposobnost potrebnu za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, a naročito da:

1) imaju **određeni minimalni prihod**, uključujući određeni minimalni prihod u oblasti koja je obuhvaćena predmetom javne nabavke **za period od najviše tri poslednje finansijske godine**, u zavisnosti od datuma osnivanja privrednog subjekta, odnosno početka obavljanja delatnosti privrednog subjekta.

Isti član Zakona bliže određuje da pomenuti “minimalni prihod iz stava 1. tačka 1) ovog člana **ne sme da bude veći od dvostruke procenjene vrednosti javne nabavke**, osim u izuzetnim slučajevima kada je to neophodno zbog posebnih rizika povezanih sa predmetom javne nabavke koje naručilac mora da obrazloži u dokumentaciji o nabavci”.

Kao što je već rečeno, procenjena vrednost ove javne nabavke bila je 3,17 miliona dinara, a u Opisu kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta⁹, u odeljku pod brojem 2 (Finansijski i ekonomski kapacitet) postavlja se dodatni opis kriterijuma - da je privredni subjekt “ostvario poslovne prihode u prethodne dve obračunske godine (2018. i 2019) pre objavljivanja Poziva za podnošenje ponuda na Portalu javnih nabavki, **od minimum 100.000.000,00 dinara**” - dakle, daleko više nego što je Zakonom o javnim nabavkama predviđeno (maksimalno dvostruka procenjena vrednost javne nabavke, odnosno, u ovom konkretnom slučaju 6,34 miliona dinara), a da nije obrazloženo zašto je to eventualno neki izuzetni slučaj sa posebnim rizikom.

Na ovaj način prekršen je član 116. Zakona o javnim nabavkama, ali je ujedno i bespotrebno smanjena mogućnost konkurencije za ovu javnu nabavku, pa time i prekršen član 7, stavovi 1. i 2. u kojima piše da je “Naručilac dužan da u postupku javne nabavke omogući što je moguće veću konkurenciju”, kao i da “Naručilac ne može da ograniči konkurenciju sa namerom da određene privredne subjekte neopravdano dovede u povoljniji ili nepovoljniji položaj, a naročito ne može onemogućavati bilo kojeg privrednog subjekta da učestvuje u postupku javne nabavke korišćenjem diskriminatorских kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta, tehničkih specifikacija i

⁷ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.aspx?id=9dd67b65-654a-427d-8944-0e7898cde355-5788&entityId=5900&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

⁸ <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-javnim-nabavkama.html>

⁹ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.aspx?id=54ad7dea-17e1-4505-9076-81d2857645ef-5788&entityId=5900&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

kriterijuma za dodelu ugovora”.¹⁰ Takođe, i član 114. kaže da kriterijumi za izbor privrednog subjekta u postupku javne nabavke “moraju da budu u logičkoj vezi sa predmetom nabavke i srazmerni predmetu nabavke”.

Postoji još jedna tačka u Opisu kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta koja krši stavove 1. i 2. člana 7. Zakona o javnim nabavkama. Naime, u tački 3 (Tehnički i stručni kapacitet, odeljak 3.1 Spisak pruženih usluga) kao dodatni opis kriterijuma navodi se da privredni subjekt, između ostalog, “izdaje minimum 1 časopis ili da ima minimum 1 važeći ugovor sa časopisom na engleskom jeziku koji se bavi diplomatskom zajednicom u Beogradu i Srbiji i ima kontakt sa svim stranim ambasadama u Srbiji (**časopis mora imati i međunarodnu referencu kroz saradnju sa nekim uglednim magazinskim brendom iz ove oblasti, kao npr.: ("Washington Post", "The Economist", "Guardian", "Der Spiegel" ili "Stern").**”

Nije jasno zbog čega ovo stavljeno kao jedan od uslova, s obzirom da ne postoji obaveza objavljivanja nekih od tekstova iz projekta “Zelena Srbija” u tim časopisima.

Na pitanje zbog čega je kao jedan od uslova stavljeno da “časopis mora imati i međunarodnu referencu” i saradnju sa pomenutim magazinima, iz Direktorata odgovaraju:

“Direktorat za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost Srbije naročito neguje i održava svoje međunarodne odnose. Ističemo da je direktor Direktorata, između ostalog i glavni koordinator za vezu sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju. Osim toga, brojni naši zaposleni učestvuju na mnogim međunarodnim skupovima.

U okviru projekta „Zelena Srbija“ do sada smo sarađivali sa više od 15 stranih ambasada u Beogradu iz različitih delova sveta sa kojima smo razmenili iskustava u oblasti zaštite životne sredine, ali i doprineli boljoj slici Srbije u svetu.

Zbog saradnje sa visokim predstavnicima iz inostranstva, bio nam je važan uslov postojanja časopisa koji ima međunarodnu referencu. Pomenuti časopisi su navedeni kao prepoznatljivi i ugledni časopisi u međunarodnim okvirima, posebno u okviru diplomatskog kora u Srbiji. Bio nam je neophodan relevantan mediji koji će na engleskom jeziku informisati međunarodnu javnost o aktivnostima i saradnji Direktorata sa ambasadama i tako doprineti našem cilju širenja svesti o važnosti zaštite životne sredine, ali i boljoj slici Srbije u svetu.”

Izuzev ovih jasnih naznaka da je veštački i protivzakonito smanjivana mogućnost konkurencije, suštinski nije jasno kako je Direktorat uopšte došao na ideju da realizuje ovu javnu nabavku.

Naime, u Opisu projekta¹¹, Direktorat se vezuje za Zakon o zaštiti životne sredine¹², odnosno da je tim zakonom “utvrđena obaveza državnih organa i jedinice lokalne samouprave da kao subjekti sistema

¹⁰ <https://www.paragraf.rs/propisi/zakon-o-javnim-nabavkama.html>

¹¹ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.ashx?id=ce8588b2-fb43-4503-8168-e17aa7f2cd1e-13912&entityId=5900&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>

¹² https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_zastiti_zivotne_sredine.html

zaštite životne sredine upravljaju prirodnim vrednostima, odnosno prirodnim resursima, zaštićenim i javnim prirodnim dobrima”.

Uzگرد, Zakon o zaštiti životne sredine donet je još u decembru 2004. godine¹³, uz odredbe poput one iz člana 5. da su pravna i fizička lica “dužna da u obavljanju svojih delatnosti obezbede: racionalno korišćenje prirodnih bogatstava; uračunavanje troškova zaštite životne sredine u okviru investicionih i proizvodnih troškova, primenu propisa, odnosno preduzimanje mera zaštite životne sredine, u skladu sa zakonom”, kao i one iz člana 6, u kome piše da “državni organi, naučne ustanove, ustanove u oblasti obrazovanja, zdravstva, informisanja, kulture i druge ustanove, kao i drugi oblici udruživanja, u okviru svojih delatnosti, podstiču, usmeravaju i obezbeđuju jačanje svesti o značaju zaštite životne sredine”, kao i da se jačanje svesti o značaju zaštite životne sredine obezbeđuje “kroz sistem obrazovanja i vaspitanja, naučno-istraživačkog i tehnološkog razvoja, usavršavanja u procesu rada, **javnog informisanja i popularizacije zaštite životne sredine**”. Međutim, barem u poslednjih nekoliko godina (pre 2020) nije primećeno da je Direktorata imao aktivnosti u skladu sa ovim zakonskim odredbama.

Na pitanje zbog čega Direktorata nije ranije pokrenuo sličnu javnu nabavku, iz Direktorata odgovaraju:

“Direktorata za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost Srbije već nekoliko godina daje svoj doprinos slanjem stručnjaka iz Srbije iz oblasti radioterapije, nuklearne medicine i zaštite od zračenja u najsavremenije evropske centre za edukaciju iz te oblasti u saradnji sa Međunarodnom agencijom za atomsku energiju (MAAE) kao deo svog društveno odgovornog poslovanja. S obzirom da zbog pandemije koronavirusom nije bilo moguće nastaviti sa ovim aktivnostima, a da se finasiramo iz bužeta sa razdela Ministarstva za zaštitu životne sredine Republike Srbije, Direktorata je doneo odluku da proširi svoje društveno-odgovorne aktivnosti upravo u pravcu zaštite životne sredine.

U prethodnom periodu Direktorata nije raspolagao sredstvima koja bi bila opredeljena za ovakve aktivnosti, a ovim projektom Direktorata je na simboličan način dao svoj doprinos u cilju zaštite prirodne sredine.

Ovim projektom Direktorata je u okviru svojih mogućnosti dao svoj doprinos u cilju zaštite prirodne sredine.”

Dalje se u Opisu projekta “Zelena Srbija” navodi da je “članom 13. zakona (o zaštiti životne sredine) propisano da jedinica lokalne samouprave donosi svoje planove i programe upravljanja prirodnim resursima i dobrima u skladu sa nacionalnim strateškim dokumentima i svojim specifičnostima”, da se “pomenuti planovi i programi donose se u cilju sprovođenja mera za očuvanje prirodnih vrednosti, njihovog kvaliteta, količina i potrebnih rezervi, kao i samih prirodnih procesa, odnosno njihove međuzavisnosti i prirodne ravnoteže u celini”.

Takođe se navodi da se “postupcima zaštite i unapređivanja celokupnog šumskog ekosistema sprovode i mere očuvanja i održivog korišćenja šuma, njihovog obnavljanja, unapređivanja, podizanja, kontrole i zaštite šuma, kao i očuvanja sveukupnog eko-genetskog fonda, i ostvarivanja prioritarnih funkcija šuma i eko sistema na mikro i makro nivou države”.

¹³ http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2004/pdf_068_3630-04_Lat.zip

Kakve ovo veze ima sa Direktoratom? Direktorat nalazi tu vezu u delu Opisa projekta gde kaže da Direktorat, kao društveno odgovorna institucija, “želi da doprinese podizanju svesti po pitanju ove teme i razmeni iskustava sa zemljama koje imaju diplomatska predstavništva u Beogradu koje su značajno unapredile svoje uslove za očuvanje eko-fonda i zelenila posebno na mikro nivou, odnosno u manjim zajednicama i na lokalnom nivou. Ovo posebno kroz edukaciju stanovništva, medijsku kampanju i aktivnosti na samom povećanju zelenila sadnjom i pošumljavanjem lokalnih parkova i drugih javnih površina koje stanovništvo koristi”.

Zbog toga Direktorat pokreće projekat “Zelena Srbija”, koji, kako piše, “ima za cilj da pomogne lokalnim samoupravama u njihovim aktivnostima po pitanju očuvanja životne sredine i podigne svest građana, lokalnih samouprava i kompanija i drugih odgovornih pravnih lica o tome koliko je značajno i za svakog od nas bitno pošumljavanje Srbije i obnavljanje njenog eko-fonda”.

Na pitanje zbog čega je uopšte pokrenut ovaj projekat, kakve veze ima Direktorat sa sađenjem drveća po opštinama u Srbiji i na osnovu čega je odabrano pošumljavanje, odnosno sađenje drveća kao aktivnost kojom Direktorat štiti životnu sredinu, a ne neku druga aktivnost, iz Direktorata ponavljaju pomenute delove Opisa projekata i dodaju:

“Pravo na zdravu životnu sredinu jedno je od osnovnih ljudskih prava svakog čoveka, a očuvanje životne sredine jedno je od primarnih i najvažnijih ciljeva Direktorata.

Direktorat se finansira iz bužeta sa razdela Ministarstva zaštite životne sredine Republike Srbije – funkcija zaštita životne sredine, kao i da je društveno odgovorno ponašanje kroz ovakve projekte primarno dobrovoljna implementacija etičkih poslovnih principa, i pravno regulisanje ovakvog odnosa prema društvenoj zajednici ne bi trebalo da bude neophodno, s obzirom da vrednosti i principi imaju osnov u zdravom razumu.

Direktorat je ovom aktivnošću ostao u okvirima poslova Direktorata definisanih Zakonom o radijacionoj i nuklearnoj sigurnosti i bezbednosti, tačnije članom 22. Zakona u tački 29. definisano je da Direktorat sprovodi sve dodatne obaveze za koje je procenjeno da su neophodne za zaštitu stanovništva i životne sredine u Republici Srbiji.

Sađenjem drveća u okviru kampanje ‘Zelena Srbija’ pokušavamo da pošaljemo poruku da planetu zemlju nismo nasledili od naših predaka, već smo je pozajmili od naših potomaka, zato imamo odgovornost da je sačuvamo i za buduće generacije, svojim primerom želimo da podstaknemo druge da čine isto.

Direktorat je projekat ‘Zelena Srbija’ prepoznao kao aktivnost koja se može realizovati u okolnostima koje nam diktira pandemija virusa korona. Jedino na ovaj način mogli smo da ispoštujemo sve propisane epidemiološke mere zaštite, koje su već duže vreme na snazi. Imali smo u vidu i potrebe građana da se vrate normalnom životu, te smo verovali da će ovakva kampanja imati dobar odziv kako kod lokalnih samouprava, tako i predstavnika diplomatskog kora, naročito jer se realizuje na otvorenom.”

Zanimljivo je i da stavka “Podizanje svesti u cilju očuvanja životne sredine” ne postoji u godišnjim izveštajima Direktorata pre 2020. godine. Ona se nalazi u izveštaju za 2020. godinu¹⁴, gde piše da se “pored svakodnevnog rada, na očuvanje životne sredine od štetnog dejstva jonizujućeg zračenja, Direktor, kao društveno odgovorna institucija, u cilju očuvanja sveukupnog eko-genetskog fonda, i ostvarivanja prioriternih funkcija šuma i eko sistema na mikro i makro nivou države angažovao na podizanju svesti po pitanju ove teme i razmeni iskustava sa zemljama koje imaju diplomatska predstavništva u Beogradu koje su značajno unapredile svoje uslove za očuvanje eko-fonda i zelenila posebno na mikro nivou, odnosno u manjim zajednicama i na lokalnom nivou”.

Još jedna zanimljivost jeste i da, prema prvobitnom planu finansiranja rada Direktorata, usluge zaštite životne sredine nisu bile predviđene tokom 2020. godine. Međutim, u aprilu 2020. doneta je Uredba o izmeni opštih prihoda i primanja, rashoda i izdataka budžeta Republike Srbije za 2020. godinu radi otklanjanja štetnih posledica usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2¹⁵, odnosno, *de facto* rebalans budžeta koji je kasnije usvojen i u Skupštini Srbije.

Ovime je Direktoratu budžet smanjen sa 195 na 165 miliona dinara. Novim finansijskim planom je, na primer, smanjen budžet za plate zaposlenih za 20 miliona dinara, a stalni troškovi su smanjeni za 3 miliona. Upravo tada se među “ostalim specijalizovanim uslugama” (u izmenama plana rashoda za 2020. godinu) pojavila stavka “usluge očuvanja životne sredine” u vrednosti od 3,8 miliona dinara.

Shodno tome, ova javna nabavka nije bila planirana Planom nabavki Direktorata za 2020. godinu, već je ušla tek nakon smanjenja ukupnog budžeta institucije. Treba reći i da Direktorat tokom 2020. nije imao sopstvenih prihoda, već su celokupni prihodi došli iz republičkog budžeta.

Na pitanje zbog čega ova javna nabavka nije bila u planu javnih nabavki za 2020. godinu, a ušla je u plan tek kada su sredstva Direktorata kojim finansira svoje postojanje i koje dobija iz budžeta Srbije smanjena za 30 miliona dinara, iz Direktorata odgovaraju:

“Tokom 2020. godine usled pandemije i specifičnog načina rada, i uvođenja vanrednog stanja i rada od kuće, ostala su određena sredstva koja su bila neiskorišćena za putovanja u inostranstvo, obuke zaposlenih, gorivo i druge troškove, tako da je i nakon umanjavanja budžeta Direktorata ostalo sredstava da bi se na simboličan način dao doprinos globalnoj i regionalnoj akciji zaštite životne sredine.

Napominjemo da je samim uslovima javne nabavke omogućena transparentna konkurencija, kao da ni 2020. godine, a niti 2021. godine u postupku javne nabavke nije bilo primedbi potencijalnih ponuđača, odnosno svako je mogao da postavi pitanje, ili aplicira.”

Sa stanovišta primene Zakona o javnim nabavkama, kod ove nabavke bi moglo biti sporno i to što se nabavka sprovodi za projekat u celini, a ne za pojedina dobra i usluge koje su predmet nabavke (npr. usluge medijskog predstavljanja, nabavka sadnica), jer se na taj način isključuje mogućnost da svoja dobra i usluge ponude i one firme koje se bave samo jednom od opisanih delatnosti. Finansiranje celokupnih projekata jeste dobar način da se ostvare neki društveno korisni ciljevi. Međutim,

¹⁴ <http://www.srbatom.gov.rs/srbatom/wp-content/uploads/2020/12/2020-Informator-o-radu.pdf>

¹⁵ <https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/vlada/uredba/2020/60/5/reg>

uobičajeno je da se to radi na drugi način – da se raspiše konkurs za projekte (npr. za udruženja, medije, opštine) koji će realizovati projekte, pa da državna institucija odabere one projekte koji na najbolji način odgovaraju uslovima konkursa. S druge strane, ako sama državna institucija već ima jasnu ideju kakav projekat želi da sprovede, ona bi trebalo da ima i kapacitete za rukovođenje tim projektom, a da kroz javne nabavke pribavi samo ona dobra i usluge koji joj nedostaju.

Na ove navode iz Direktorata kažu:

“Smatrano je da je najcelishodnije objediniti ovakve nabavke, kako bi ponuđač bio taj koji će sprovesti kompletan postupak. U skladu sa članom 24 Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da se može dodeliti jedan ugovor ako je predmet ugovora nabavka na koju se primenjuju pravila o postupcima javnih nabavki propisana ovim zakonom i nabavka na koju se ne primenjuju odredbe ovog zakona, odnosno da nabavka bude objedinjena jer (nabavka dobara) ne prelazi prag po članu 27 i samim tim se ne primenjuju odredbe ovog zakona.

Napominjemo da je javnom nabavkom ponuđač u obavezi da nabavi sadnice i organizuje sadnju u skladu sa iskazanim potrebama lokalnih samouprava.

Direktorat za radijacionu i nuklearnu sigurnost i bezbednost Srbije je idejnim projektom predvideo sve elemente koji su implementirani u opšte uslove i tehničke karakteristike javne nabavke. Direktorat je uspeo da tokom pandemije, restriktivnih mera i specifičnog načina rada ostvari ovaj afirmativan i plemenit projekat i da diplomatski predstavnici obiđu Republiku Srbiju i pomognu tamo gde mogu u budućnosti. Shodno svemu navedenom očigledno je zadovoljstvo svih učesnika, kao i ispunjenja cilja projekta „Zelena Srbija“ – zaštita životne sredine kroz ozelenjevanje površina i širenju svesti o važnosti čuvanja životne sredine.”

Na pitanje kako mere postizanje postavljenog cilja projekta, iz Direktorata kažu:

“Naš uspešno ostvaren cilj merimo kroz nekoliko kvantitativnih pokazatelja koji svedoče o tome da nismo sami u ispunjavanju ovog plemenitog cilja - zaštite životne sredine i podizanju svesti o važnosti njenog očuvanja.

Najpre, kampanja Zelena Srbija do sada je realizovana u oko 15 gradova i opština u Srbiji, a u planu ih je još 5. Tokom realizacije, sarađivali smo sa predstavnicima Pokrajinske vlade, brojnim predstavnicima lokalnih ustanova i samouprava. Podršku su nam pružili i Vojvodina šume, kao i Pokrajinski sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine. Osim njih tu su i kompanije poput Lidla, OTP banke i Telenora. Takođe, tokom ove kampanje sarađivali smo sa više od 15 stranih ambasada u Beogradu poput ambasade Mađarske, Finske, Mijanmara, Egipta, Ukrajine, Češke, Pakistana, Brazila, Republike Kipar, Kraljevine Danske, Izraela, Australije, Koreje i dr.

Takođe, u periodu pandemije koronavirusom tokom 2020. godine Direktorat je preko dobrih diplomatskih kontakata ostvarenih u okviru svoje delatnosti uspeo da obezbedi donaciju od strane IAEA (Međunarodna agencija za atomsku energiju) i to najsavremeniju opremu za tri kovid laboratorije koje su bile preko potrebne tokom 2020. godine, u vrednosti od preko 300.000 evra (više od 40.000.000,00 dinara).

Osim velikog broja ljudi sa kojima smo sarađivali, prilikom sadnje drveća bili su prisutni i mnogi građani. Takođe, o našoj akciji i njenom cilju izveštavali su brojni mediji. O kampanji „Zelena Srbija“

ima oko 100 objava u medijima, među kojima su i oni sa nacionalnom frekvencijom poput RTS-a, TV Happy, kao i veliki broj lokalnih medija i regionalnih kao što je RTV. Smatramo da smo ovim objavama dopreli do miliona gledalaca i čitalaca.

Duboko verujemo da je naš primer, kao i naša snažana poruka o važnosti očuvanja životne sredine doprela do zaista velikog broja ljudi i uticala na njihovu svet na najkonstruktivniji način.”

Napokon, treba napomenuti da je Direktorat raspisao praktično istu javnu nabavku i 2021. za isti iznos (3,13 miliona bez PDV-a), sa istim uslovima, i sa istim ishodom - jednim ponuđačem koji je dobio ovu javnu nabavku: Color media communications d.o.o.¹⁶ Jedna od retkih razlika bila je dužina trajanja projekta: dok je onaj iz 2020. bio završen za 25 dana, ovaj iz 2021. predviđen je da traje devet meseci.

Inače, Direktorat je sa pobednikom ove dve javne nabavke (Color media communications d.o.o.) tokom 2021. godine zaključio i ugovor za usluge odnosa sa javnošću¹⁷.

Slično nabavkama za projekat “Zelena Srbija” i u ovom slučaju su uslovi javne nabavke bili takvi¹⁸ da krše iste članove Zakona o javnim nabavkama - na primer, za nabavku od 2,2 miliona dinara (bez PDV-a) za uslugu odnosa sa javnošću, postavljen je uslov da privredni subjekt treba da u poslednje tri finansijske godine ima ukupne minimalne prihode od 150 miliona dinara, dok se u spisku pruženih usluga - uz identičan uslov o stranim časopisima kao za projekat “Zelena Srbija” - nalazi i zahtev da je na minimum 10 konferencija koje je organizovao privredni subjekt “učestvovao bar jedan visoko pozicionirani državni funkcioner”, te da tokom 2019. i 2020. ima “minimum jedan ugovor o saradnji za pružanje usluga odnosa sa javnošću (PR) sa nekom evropskom organizacijom (Unicef, Unesco i dr)”. U vezi sa postavljenim uslovima mogu se istaći slične zamerke kao i kada je reč nabavci prethodno opisanih usluga.

Kompanija Color media communications d.o.o. je i na ovoj javnoj nabavci bila jedini ponuđač.

¹⁶ <https://jnportal.ujn.gov.rs/tender-eo/21929>

¹⁷ <https://jnportal.ujn.gov.rs/tender-eo/20928>

¹⁸ <https://jnportal.ujn.gov.rs/GetDocument.ashx?id=242b7c8e-cf6f-4c0e-9736-4efaf7f94db0-5068&entityId=20928&objectMetalId=1&documentGroupId=19&associationTypeId=2&userToken=71f338a8-de09-4047-9486-4050d30855ef>